

Dosarul nr.3ra-450/2020

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău (O. Cernei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, V. Brașoveanu, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

03 iunie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Anatolie Bulat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Anatolie Bulat împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind
contestarea ilegalității refuzului, eliberarea licenței pentru activitatea notarială și
repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 06 mai 2015 Anatolie Bulat a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind contestarea ilegalității refuzului,
eliberarea licenței pentru activitatea notarială și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în perioada 20 octombrie 2011 – 20
octombrie 2012 a desfășurat stagiul profesional în calitate de notar stagiar în biroul
notarului Pascari Chiril. Pe parcursul stagiului atât el, cât și conducătorul său și-au
îndeplinit cu bună-credință obligațiile prevăzute de contractul de stagiere, astfel
contractul fiind pe deplin realizat.

A indicat că din anul 2011 până în prezent nu este organizat concursul pentru
suplinirea locurilor vacante de notar prin ce îi sunt încălcate drepturile la muncă,
dânsul fiind discriminat în raport cu ceilalți notari stagiar care au avut posibilitatea să
participe la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de notar odată cu finisarea
stagiului.

A solicitat reclamantul constatarea ilegalității refuzului Ministerului Justiției nr.
04/282 din 08 aprilie 2015, eliberarea licenței pentru activitate notarială și repararea
prejudiciului moral cauzat prin refuzul dat la cererea prealabilă în sumă de 1 000 000
de lei.

Prin încheierea din 12 mai 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău s-a refuzat
în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Anatolie Bulat împotriva
Ministerului Justiției privind constatarea ilegalității refuzului, repararea prejudiciului

moral și eliberarea licenței pentru activitatea notarială.

Prin decizia din 13 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de către Anatolie Bulat, s-a casat încheierea Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 12 mai 2015 prin care a fost refuzată în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Anatolie Bulat, restituind pricina în aceeași instanță, la faza primirii cererii.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Bulat împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind contestarea ilegalității refuzului, repararea prejudiciului moral și eliberarea licenței pentru activitatea notarială, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Anatolie Bulat și s-a menținut hotărârea din 30 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că hotărârea instanței de fond este întemeiată, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și aplicarea justă a normelor de drept material.

Colegiul Civil a conchis justificată concluzia instanței de fond că nu este nici un temei legal de constatarea ilegalității refuzului Ministerului Justiției din 08 aprilie 2015 și eliberarea licenței de notar. Or, reieșind din dispozițiile art. 12 alin. (3) al Legii cu privire la notariat, persoana care a promovat concursul este investită, la cerere, cu împuterniciri de exercitare a activității notariale, prin ordinul ministrului justiției, dacă: a) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 9; b) a obținut licența și a depus jurământul; c) a depus la Ministerul Justiției specimenul semnăturii și amprenta sigiliului; d) a înregistrat la Ministerul Justiției sediul biroului notarului; e) a încheiat contract de asigurare de răspundere civilă.

Prin urmare, în lipsa întrunirii condițiilor exhaustiv prevăzute de art.9 al Legii cu privire la notariat, emiterea unui ordin de investire cu împuternicirile de desfășurare a activității de notar este ilegală.

La 17 decembrie 2019 (data de pe plicul poștal) Anatolie Bulat a depus recurs împotriva deciziei 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, iar ulterior la 27 februarie 2020 recurentul a depus și supliment la recurs. A solicitat casarea deciziei contestate, casarea hotărârii din 30 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de admitere a pretențiilor, obligarea imediată a Ministerului Justiției să elibereze licența pentru activitatea notarială în mun.Chișinău; obligarea Ministerului Justiției să asigure îndeplinirea tuturor prevederilor legale în termen de 30 de zile, pentru a începe activitatea profesională, cât și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 1 000 000 de lei.

În motivarea recursului a indicat că deciziile contestate sunt ilegale din considerentul că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume a tratatelor internaționale care au prioritate față de legislația internă, fiind ignorate dreptul la muncă și libera alegere a muncii prevăzute de art. 43 al Constituției R. Moldova și art. 23 al Declarației Universale a Drepturilor Omului.

A menționat că instanța de apel a interpretat eronat legea și nu a dat prioritate tratatelor internaționale, făcând trimitere la legi speciale care stabileau modalitatea de petrecere a examenului de calificare și concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar. Astfel instanțele eronat au indicat că dânsul nu întrunește condițiile pentru

eliberarea licenței, însă dânsul nu a promovat examenul de calificare și concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, doar din motivul că concurs nu a fost petrecut niciodată.

A invocat că instanțele eronat au apreciat că dânsul solicită eliberarea licenței de activitate notarială în afara unui examen de calificare, în afara concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

Consideră că este vina statului care nu a desfășurat concursuri, astfel asigurându-i dreptul de a participa la concurs în maxim 3 ani după finisarea stagiului de practică, ceea ce a dat naștere la dreptul de a-și apăra drepturile lezate de stat.

Menționează că conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, apelul a fost judecat în absența sa, fără a fi anunțat despre petrecerea procesului.

La 01 iunie 2020 recurentul Anatolie Bulat a depus cerere de recurs suplimentară, în care s-a referit la termenul de declarare a recursului.

A relatat că despre decizia din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău a aflat la sfârșitul anului 2019, când a revenit în țară. La 16 octombrie 2019 a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel și în termenul stabilit de lege de 2 luni a contestat-o cu recurs, prin intermediul trimiterii poștale din 16 decembrie 2019.

Intimatul Ministerul Justiției al R. Moldova a recepționat cererea de recurs la 20 februarie 2020 și respectiv 04 martie 2020, însă nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 3 alin. (3) Cod de procedură civilă, legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă.

Astfel, reieșind din art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, aplicabil la data

pronunțării deciziei instanței de apel, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că recurentul a primit decizia din 25 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău la 16 octombrie 2019, fapt ce se confirmă prin recipisa anexată la materialele cauzei civile (f.d.123, verso).

Prin urmare, recursul declarat de Anatolie Bulat la 17 decembrie 2019 (data de pe plicul poștal), se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Anatolie Bulat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod

direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Anatolie Bulat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Anatolie Bulat.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Anatolie Bulat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh